

Schoolondersteuningsprofiel CBS De Zaaier Wijngaarden

Zakelijke gegevens:
CBS De Zaaier
Dorpstraat 32a
3366BD Wijngaarden
info@cbswijngaarden.nl
www.cbswijngaarden.nl
Brinnummer: 04TC

Inleiding

In dit schoolondersteuningsprofiel wordt een beeld gegeven van de mogelijkheden, grenzen en ambities die de school heeft als het gaat om het bieden van Passend Onderwijs aan leerlingen met specifieke (extra of aanvullend) onderwijsbehoeften.

Uit dit document blijkt tevens of de school voldoet aan de basisondersteuning die door het schoolbestuur en het Samenwerkingsverband Driegang is vastgesteld. Bovendien wordt aangegeven voor welke leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften het team een arrangement heeft.

Dit schoolondersteuningsprofiel geeft daarnaast ook de ambities van het team weer. Deze ambities staan geformuleerd in concrete doelen van het schoolbeleid.

Op basis van dit document kan de school een goede gesprekspartner zijn voor bestuur, ouders, het Samenwerkingsverband, het Speciaal Onderwijs en organisaties voor welzijn en zorg.

De optelsom van de gegevens van meerdere scholen van het Samenwerkingsverband Driegang, met name de Kamer Alblasserwaard-West, geven een beeld van het onderwijszorgcontinuüm op het niveau van het schoolbestuur en het Samenwerkingsverband 'Driegang'. Op basis van dit overzicht kan het Samenwerkingsverband bepalen voor welke kinderen op welke plek voorzieningen en lesplaatsen worden ingericht. Het schoolbestuur en het Samenwerkingsverband kunnen vervolgens beleid ontwikkelen om te voldoen aan de zorgplicht voor het bieden van Passend Onderwijs aan leerlingen uit onze regio. Zo vormen de schoolondersteuningsprofielen van alle scholen samen een belangrijke bouwsteen voor het ontwikkelen van beleid op onder andere de ondersteuningstoewijzing, de verdeling van middelen en het arrangeren van een goed antwoord op de behoeften van leerlingen.

Het schoolondersteuningsprofiel van de school is opgesteld door de directeur op basis van de beschikbare informatie van de school. De ambities t.a.v. onderwijsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zijn toegevoegd.

Schoolconcept

De grondslag van onze school is de Heilige Schrift en de drie formulieren van enigheid. Daar zijn het bestuur en het team op aanspreekbaar. De Bijbel is Gods onfeilbaar Woord. Dat Woord leidt wijst ons de Weg der zaligheid, leert ons Christus kennen door Zijn Geest als de Weg, de Waarheid en het Leven. De Bijbel leert ons dat er geen onderscheid is tussen mensen, allen zijn we van Zijn geslacht (Hand 17: 28) . Dat impliceert dat de school een hartelijk welkom biedt aan alle kinderen die zich aanmelden, dat kinderen samen op mogen groeien, dat kinderen leren elkaar te accepteren in al hun 'eigenaardigheden'.

Van uit deze gedachte volgt ook dat alle kinderen worden gezien als mensen met 'eigen' waarden en een diversiteit aan behoeften (differentiatie) om tot optimale ontplooiing te komen. Vanuit de beweging met alle kinderen krijgt iedere leerling waar hij of zij recht op heeft.

Binnen dit concept krijgt kennisoverdracht door middel van verwondering, ontmoeting, nieuwsgierigheid en uitnodiging vorm.

Ten slotte is ons onderwijs dat gebaseerd is op de Bijbel een vorm van onderwijs waarin geloof, hoop en liefde een centrale plaats innemen, maar de meeste van deze is de liefde (1 Kor. 13).

Definitie

Bijbels-Inclusief Onderwijs wil geïnspireerd door Gods Woord onderwijs geven aan alle kinderen die op haar weg geplaatst worden. Wil recht doen aan de uniciteit van al haar kinderen en tegemoet komen aan de diversiteit aan behoeften van kinderen, met of zonder beperkingen. Binnen de school wordt er daarvoor een leeromgeving gecreëerd die de gaven van hart, hoofd en handen optimaal ontwikkelt en dat voor alle kinderen.

Onderbouwing

De onderwijsvernieuwing zoals die hierboven geschetst is, is niet nieuw. In de ons omringende landen is dit al meer gemeengoed. In de jaren '90 van de vorige eeuw is door de overheid het WSNS-beleid geïnitieerd. Onze school heeft deze idealen destijds vol enthousiasme verwezenlijkt. Na WSNS is Passend onderwijs op onze weg gekomen. Naast de bovengenoemde Bijbels inspiratie hebben daar de volgende argumenten een rol gespeeld:

- Ieder kind heeft recht op gelijke kansen
- Kinderen met een beperking moeten samen kunnen leven en leren in een gemeenschap met kinderen die geen bijzondere beperking hebben.
- Onderwijs op maat (rekenen/wiskunde, lezen, spelling) is goed voor alle kinderen. Het onderwijs is daarom meer gebaat bij het kind-volgend principe, dan bij het leerstof-volgend principe.
- Kinderen die buiten het reguliere onderwijs geplaatst worden, staan op achterstand en moeten indien mogelijk binnen het basisonderwijs een plaats krijgen.
- Ieder kind heeft gaven en talenten ontvangen, de school is verantwoordelijk voor de ontwikkeling hiervan en zal dus een hoge kwaliteit moeten hebben.

De Zaaier is een school voor christelijk basisonderwijs waar elk kind de kans krijgt zich naar de beste individuele mogelijkheden te ontplooiën tot een hulpvaardig en zelfstandig mens dat in staat is voor zichzelf én zijn omgeving te zorgen. Wij werken aan de optimale ontwikkeling van kennis, vaardigheden en houding en gebruiken daarbij een breed en gedegen leerprogramma.

Wij bieden de kinderen een vriendelijke, veilige en gedisciplineerde omgeving waarin dit kan plaatsvinden.

Onze kernwaarden zijn: rust, respect en zorg. Wij werken genuanceerd klassikaal. Dat wil zeggen: binnen een leerstofjaarklassensysteem is er ruimte voor differentiatie naar niveau en tempo. Eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid zijn sleutelwoorden.

Waar zijn wij goed in?

In het onderwijs op De Zaaier gaat het elke dag om het leveren van maatwerk, gebaseerd op de onderwijsbehoeften van leerlingen.

De leerkrachten zijn eigenaar en begeleider van het leerproces van hun leerlingen. De rol van de IB-er is daarnaast ondersteunend, coachend en ontwikkelend in dit proces.

Kernpunten:

- Leerkrachten zetten zich in voor achtergestelde en kansarme kinderen. Bijbelse kernwoorden vinden wij liefhebben, bidden voor, achtergronden kennen, bemoedigen, goede voorbeeld geven, onderwijzen. Die woorden spelen bij ons ook een rol in de relatie leerkracht - kind.
- Het team leerkrachten heeft een *onderzoekende* houding. Dat wil zeggen: tijdens het lesgeven en omgaan met de leerlingen nemen we allerlei dingen waar: gedrag, procesmatige zaken en resultaten. We proberen de waarnemingen vervolgens te begrijpen en ons zo breed mogelijk te informeren rondom de leerling. Daar horen leerling- en oudergesprekken, toetsen en soms ook externe, specialistische onderzoeken of adviezen bij. Alle informatie wordt omgezet in een plan, het plan wordt uitgevoerd en geëvalueerd. Daarna begint de cirkel opnieuw.
- De leerkrachten van de Zaaier zetten zich bij alle leerlingen in voor een bewuste, open waarneming en sluiten aan bij wat er is (wat lukt al wel?).
- Er is steeds oog voor de balans tussen enerzijds de onderwijsbehoefte van elke leerling en anderzijds de mogelijkheden van onze school.
- Binnen de school is expertise aanwezig op het gebied van dyslexie en gedragsproblemen
- Het team is geschoold in klassenmanagement en biedt een duidelijke structuur in de klas. Daardoor, alsmede door de onderzoekende houding, lukt het ons goed met verschillende didactische niveaus in de klas te werken en kunnen ook leerlingen met speciale onderwijsbehoeften bij ons in de jaargroepen worden ondersteund.
- Daar waar meer nodig is, worden kinderen extra ondersteund binnen de groep, individueel of in een groepje.

2.3 Kengetallen leerlingpopulatie van de afgelopen schooljaren

2.3.1 Leerling aantallen

Leerlingenaantallen	84	71	71	63
Data	01-10-2012	01-10-2013	01-10-2014	01-10-2015

Bovenstaande tabel laat zien dat het leerlingenaantal de laatste jaren daalt. De verwachting is dat dit leerlingenaantal zich zal stabiliseren tussen de 50 en 60 leerlingen

De Zaaier wordt bezocht door een gemêleerd publiek. Er zijn academisch geschoolde ouders en veel ouders met een hbo-opleiding. De meeste ouders hebben tegenwoordig minimaal een vmbo-opleiding.

Binnen De Zaaier komen problemen met de leesontwikkeling het meeste voor. De kinderen die extra ondersteuningsbehoeften hebben, worden binnen school opgevangen. Op groeps-, school- en bovenschol niveau wordt het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. Er wordt in de school gewerkt met individuele hulpplannen. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt.

De ondersteuningsstructuur op de Zaaier is zo ingericht, dat de leerkracht ondersteund wordt bij de begeleiding van de leerlingen. De intern begeleider is hierbij de coach van de leerkracht.

2.3.3. Aanmeldingen extra ondersteuning

Alle kinderen worden met de IB-er besproken door middel van een zes-wekelijkse consultatie. Als de leerkracht vastloopt of handelingsverlegen is wordt dit besproken en wordt er extra inzet gepleegd. Afgesproken is dat kinderen die een D of een E scoren bij de Cito-toets een hulpplan krijgen. Kinderen met meervoudige problematiek worden extra begeleid door extra leerkracht of de leerkracht zelf.

Leerlingen die een arrangement hebben worden minimaal 4x per jaar besproken in een groot overleg, waarbij de volgende professionals aanwezig zijn: intern begeleider, leerkracht, ambulante begeleider of andere betrokkenen. Soms wordt dit aangevuld met input van een logopediste en/of een maatschappelijk werkster. Ook de ouders worden uitgenodigd om bij de bespreking van hun kind aanwezig te zijn.

De school is tevreden over de werkwijze van de school-ondersteunings-team (SOT)-overleggen vanwege de bijdrage die dit levert aan de realisatie van passend onderwijs aan de hand van handelingsgericht en planmatig handelen. Het SOT vergroot de kwaliteit van analyse van de situatie doordat men vanuit verschillende disciplines kijkt. De inzet van externe expertise wordt heel laagdrempelig. Externe functionarissen komen letterlijk op school. Daarmee biedt het ondersteuningsoverleg korte lijnen en meedenken, ook in een vroege fase, wanneer de school nog zoekende is naar wat wijs is. De diverse professionals in het ondersteuningsoverleg functioneren ook in verbinding naar hun eigen organisatie. Dat maakt de lijnen kort, ook wat betreft de terugkoppeling vanuit het hulptraject naar de school. De leerkracht is aanwezig bij de bespreking van de leerling in het ondersteuningsoverleg. Deze actieve betrokkenheid bij het multidisciplinaire denkproces heeft vele voordelen. De leerkracht levert recente informatie en verschaft helderheid bij vragen. Een belangrijk extra pluspunt is verder dat deelname aan het overleg leidt tot meer inzicht en betrokkenheid van de leerkracht bij eventueel geformuleerde handelingsadviezen. Dat is weer belangrijk omdat hij/zij hiermee aan de slag gaat in de groep.

De school nodigt de ouders structureel uit om bij de bespreking van hun kind in het ondersteuningsoverleg aanwezig te zijn.

2.3.4 Aanmeldingen PCL en verwijzingen SBO

In de afgelopen vier schooljaren meldde de school 2 leerlingen aan bij de PCL en verwees de school één leerling naar het SBO. Dat betekent een verwijzingspercentage van 0,0% per jaar, dat is minder dan het landelijk gemiddelde van 0,51%.

De school heeft de laatste vier schooljaren geen leerlingen teruggeplaatst gekregen uit het Speciaal Basis Onderwijs (SBO). Wij staan open voor terugplaatsing van leerlingen vanuit het SBO zodra kinderen daar aan toe zijn.

Het team van de Zaaier gaat over tot verwijzing naar het Speciaal Basis Onderwijs wanneer het welbevinden van de leerling in gevaar komt of wanneer er sprake is van een combinatie van ontwikkelingsachterstanden en externaliserende gedragsproblematiek. Het SBO kan beter tegemoet komen aan de ondersteuningsbehoeften van deze kinderen omdat klassen daar kleiner zijn en er meer individuele aandacht aan de leerlingen kan worden geschonken. Verder is er binnen het SBO veel expertise aanwezig in verband met het omgaan met gedragsproblemen.

2.3.5 Leerlingen met verwijzing SO, een rugzakje of arrangement

Er zijn op dit moment enkele kinderen met een so-indicatie. Er zijn geen arrangementen cluster 2 en er zijn enkele arrangementen van het Samenwerkingsverband. Dit komt gemiddeld neer op 2% van de schoolbevolking.

De school vraagt alleen leerlinggebonden financiering of een arrangement aan wanneer zij signaleert dat de leerling gebaat is bij extra ondersteuning en begeleiding door een ambulante begeleider. De school heeft positieve ervaringen opgedaan met de begeleiding van kinderen met een rugzakje of een arrangement. De directie is van mening dat de kennis van de leerkrachten vergroot is en dat de leerkrachtvaardigheden zijn uitgebreid.

De school staat open voor kinderen met een LGF- beschikking, mits de school aan de ondersteuningsbehoeften van het specifieke kind in deze situatie, in deze groep, bij deze leerkracht kan voldoen.

2.3.6 Aantal leerlingen met dyslexie en dyscalculie

Op de school zitten momenteel 3 leerlingen met een dyslexieverklaring. We starten op school direct met de signalering van aanwijzingen die kunnen duiden op de aanwezigheid van dyslexie. De school volgt het meest recente dyslexieprotocol. Kinderen waarbij sprake zou kunnen zijn van dyslexie en kinderen waarbij dyslexie gediagnosticeerd is krijgen gepaste ondersteuning. Dyslexie onderzoeken worden in overleg met ouders aangevraagd.

Op de school zitten momenteel geen leerlingen met een verklaring voor dyscalculie. Kinderen met deze indicatie krijgen een op maat gemaakt programma.

2.3.7 Aantal gediagnosticeerde leerlingen met hoogbegaafdheid of een individueel gemeten IQ lager dan 85

Op de school zitten momenteel geen leerlingen met een diagnose hoogbegaafdheid. De school heeft een onderwijsprogramma dat is tegemoet komt aan leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie.

Op de school zitten momenteel 2 leerlingen met een IQ lager dan 85. Deze kinderen krijgen meer individuele begeleiding en extra instructie. Indien nodig wordt er een OPP (ontwikkelingsperspectief) voor een leerling opgesteld. Dit gebeurt vanaf groep 4.

De directie van de Zaaier spreekt de ambitie uit dat de school zich voortdurend zal blijven ontwikkelen. De school wil zo veel mogelijk Passend Onderwijs bieden aan kinderen uit de omgeving van de school. Om dit te kunnen realiseren zijn er een aantal voorwaarden:

- Voldoende financiële middelen
- Uitbreiding van de mogelijkheden tot vroeg signalering
- Voldoende formatie
- Mogelijkheid om de specialismen binnen het team optimaal in te kunnen zetten.

3. BASISONDERSTEUNING

In de Notitie Basisondersteuning heeft het Samenwerkingsverband uitspraken gedaan wat er onder basisondersteuning wordt verstaan. De basisondersteuning geeft het niveau van ondersteuning weer, waaraan alle scholen in het samenwerkingsverband moeten voldoen. Mede op basis van de schoolondersteuningsprofielen van alle deelnemende scholen stelt het samenwerkingsverband het niveau van de basisondersteuning vast.

De school heeft op basis van een scorelijst kunnen aangeven welke ijkpunten van basisondersteuning op orde zijn en welke ijkpunten nog in ontwikkeling zijn. Op basis van de uitslagen kan de school vaststellen dat de meeste ijkpunten op orde zijn. Op een kleine aantal ijkpunten moet de school nog enkele stappen zetten. Dat zijn de onderstaande ijkpunten:

1c	De school heeft vastgelegd wat een leerling met extra ondersteuningsbehoefte is.
5b	De normen voor de leerling resultaten bevatten in elk geval de referentieniveaus taal en rekenen.
7a	Het personeel stemt de werkvormen af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen
9c	Onderwijsarrangementen bevatten in elk geval een leerlijn die gekoppeld is aan de referentiekaders taal en rekenen.
10a	Bij leerlingen met extra onderwijsbehoeften vindt warme overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school.
10b	Het onderwijsarrangement van een leerling sluit aan bij het onderwijsarrangement van de voorschoolse voorziening of de vorige school van de leerling.
10e	De school koppelt in het eerste jaar ontwikkeling van leerlingen met extra onderwijsbehoeften terug aan de voorschoolse voorziening of de vorige school.

3.1 Basiskwaliteit volgens de inspectie

De inspectie heeft de basiskwaliteit van de school tijdens haar laatste oordeel in 2013 als voldoende beoordeeld. Het team van de Zaaier werkt voortdurend aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Er is een impuls gegeven aan het opbrengstgericht werken. Om de streefdoelen te halen is breed ingezet op de versterking van het rekenonderwijs en de doorgaande lijn daarin. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van de leraren en wordt de zorgstructuur op het vereiste peil gehouden. De effecten van de aanpak zijn zichtbaar in de resultaten van de school. De opbrengsten vertonen een stijgende lijn. De tussenopbrengsten en de eindopbrengsten zijn van voldoende niveau. Verder zijn de aspecten die samenhangen met de kwaliteit van het lesgeven als voldoende beoordeeld. Hoewel we jaarlijks stappen zetten, vraagt de individuele zorg en begeleiding constant om aanscherping, met name ten aanzien van de analyse en de evaluatie. De inspectie oordeelde tijdens haar laatste bezoek ten aanzien van de opbrengsten als volgt:

	Zwak	Voldoende	Goed
De resultaten van de leerlingen aan het EINDE van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie mag worden verwacht.			
De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde TIJDENS de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie mag worden verwacht.			

De basiskwaliteit is dus voldoende op orde, maar samen met de ontwikkelingen op het gebied van Passend Onderwijs blijft het een uitdaging om alle kinderen onderwijs op maat te kunnen blijven bieden en de resultaten en opbrengsten boven de criteria van de inspectie te houden.

3.2 Preventieve en licht curatieve interventies

Aanbod, conform protocol, voor leerlingen met dyscalculie.	Nee, er is expertise om maatwerk voor deze kinderen te leveren.
Aanbod voor leerlingen met dyslexie conform het protocol.	Ja, het meest recente protocol wordt gevolgd.
Protocol medisch handelen.	Ja, zie Veiligheidsplan.
De school biedt fysieke toegankelijkheid en beschikt over hulpmiddelen voor leerlingen met een (meervoudige) lichamelijke handicap.	Nee.
De school biedt aangepaste werk- en instructieruimtes voor leerlingen die dit nodig hebben.	Ja.
De school biedt de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben.	Ja.
De school heeft een aanpak gericht op sociale veiligheid.	Ja, Jij en ik club, wordt vervangen door The Leader in Me.
De school heeft een aanpak gericht op het voorkomen van gedragsproblemen.	Ja, het team oriënteert zich op het programma The Leader in Me.
De school heeft een onderwijsprogramma dat is afgestemd op leerlingen met een minder dan gemiddelde intelligentie.	Er is expertise om maatwerk voor de kinderen te maken.
De school heeft een onderwijsprogramma dat is afgestemd op leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie.	Ja, extra verdieping in de groep .

Bovenstaande gegevens met betrekking tot de preventieve en licht curatieve interventies betekenen voor de mogelijkheden die de school ziet om passend onderwijs te bieden voor leerlingen met speciale en/of aanvullende onderwijsbehoeften dat het aanbod, onder

begeleiding van de intern begeleider, voldoende is voor alle leerlingen. In overleg met IB wordt het aanbod bepaald. Het is onze ambitie dat alle leerkrachten een berekend aanbod bedenken en uitvoeren. Er is op dit moment nog sprake van onzekerheid, waardoor men graag de bevestiging van de intern begeleider heeft.

3.4 Onderwijsondersteuningsstructuur

3.4.1 Deskundigheid

De school maakt gebruik van de volgende aanwezige teamdeskundigheid:

	aanwezig zonder diploma	aanwezig met diploma	niet aanwezig
intern begeleider		X	
taal/leespecialist			X
dyslexie specialist			X
rekenspecialist			X
gedragsspecialist			X
sociale vaardigheden specialist			X
hoogbegaafdheid specialist			X
remedial teacher		X	
motorisch remedial teacher		X	
spelbegeleiding			X
coaching en video interactie begeleiding			X
vakleerkracht lichamelijk oefening		X	

De school maakt gebruik van de volgende aanwezige deskundigheid in het samenwerkingsverband:

	aanwezig zonder diploma	aanwezig met diploma	niet aanwezig
orthopedagoog/psycholoog		X	
logopedist			X
hoogbegaafdheidsspecialist			X
schoolmaatschappelijk werker		X	
specialist het jonge kind			X
intern begeleider	X		
taal/leespecialist			X
dyslexie specialist		X	
rekenspecialist			X
gedragsspecialist		X	
sociale vaardigheden specialist		X	
remedial teacher		X	
motorisch remedial teacher			X

spelbegeleiding			X
coaching en video interactie begeleiding		X	

Tevens maakt de school gebruik van ambulante begeleiders op het gebied van autisme (cluster 3 en 4) en taalleesproblemen (cluster 2). Ten aanzien van bovenstaande gebieden kan worden gemeld dat diverse deskundigheid binnen de school wordt gehaald door middel van het inhuren van externen. Op enkele gebieden is de gediplomeerde deskundigheid op school zelf aanwezig.

Kinderen ontwikkelen zich in hun eigen tempo. Het team van de school streeft naar bevordering van zelfstandig denken en werken. Het verschil in ontwikkelingstempo en ondersteuningsbehoefte vraagt om een aanpak die individueel maatwerk mogelijk maakt.

3.4.2 Groepsgrootte en formatie

- * De gemiddelde groepsgrootte is 16 leerlingen.
- * Het aantal teamleden/onderwijs personeel is 11.
- * Het aantal onderwijs ondersteunende personeelsleden is 3.

Bezetting van de groep:

Er is één professional per dag aanwezig in de klas	X
Er zijn twee professionals gelijktijdig in de klas gedurende meerdere dagdelen per week	X
Taken kunnen worden toebedeeld aan stagiaires, ouders of medeleerlingen	X

Extra ondersteuning wordt zowel binnen als buiten de groep geboden. Naast de leerkracht is er geen structurele ondersteuning. In de beschikbare formatie is alleen ruimte voor de intern begeleider voor WTF 0,3 De IB-er is vrijgesteld van groepstaken en besteedt de hem toe bestemde formatie aan de taak als intern begeleider. Voor de andere specialismen is geen formatieve ruimte. In het taakbeleid worden hiervoor uren opgenomen. De mogelijkheden om passend onderwijs in de volle breedte aan te bieden op school zijn beperkt ten gevolge van de beschikbare tijd.

3.4.3 Ruimtelijke omgeving

In onderstaande tabel is aangegeven wat de mogelijkheden van het schoolgebouw zijn om tegemoet te komen aan speciale onderwijsbehoeften:

	ja	nee
Er is ruimte in de groep voor één-op-één begeleiding	X	
Er is ruimte in de school voor één-op-één begeleiding	X	
Er is een prikkelarme werkplek	X	
Er is ruimte voor een time-out	X	
De lokalen zijn aangepast voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften		X

Er zijn ruimten met specifieke functies voor bewegings- en leerbehoeften	X	
Er zijn werkplekken voor leerlingen beschikbaar op de gang of in andere ruimten in de school	X	

De lokalen en de werkruimten worden als volgt beoordeeld:

	zwak	voldoende	goed
Zijn de werkruimten afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen?			
Is de inrichting van de lokalen afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen?			

3.4.4 Samenwerking

De school werkt structureel samen met de volgende onderwijspartners en externe instanties/partners:

	ja	nee
swv po	X	
swv vo	X	
SBO	X	
lokale overheid / gemeente	X	
Bureau Jeugdzorg	X	
Centrum voor Jeugd en Gezin	X	
Maatschappelijk werk	X	
GGZ		X
Leerplicht	X	
Politie	X	
Schoolbegeleidingsdienst Centraal Nederland	X	
GGD / Jeugdgezondheidsdienst	X	

Over het algemeen zijn we tevreden over de samenwerking met genoemde instanties. De mate van tevredenheid is ook afhankelijk van de contactpersonen waar we mee te maken krijgen.

4. ONDERSTEUNINGSARRANGEMENTEN VOOR LEERLINGEN MET SPECIFIEKE ONDERWIJSBEHOEFTE

In dit hoofdstuk wordt in kaart gebracht in hoeverre de school in staat is een aanbod te hebben voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Deze behoeften kunnen betrekking hebben op:

- Leer- en ontwikkelingskenmerken;
- Werkhouding; fysieke en medische kenmerken;
- Sociaal-emotionele en gedragsmatige kenmerken
- De thuissituatie.

Er wordt beschreven welke aanpak de school heeft voor de verschillende aandachtsgebieden. Voor de beschrijving van deze onderwijsondersteuningsarrangementen is informatie verzameld over:

- Deskundigheid die de school heeft of binnen handbereik heeft;
- Tijd en aandacht die de school aan leerlingen kan besteden;
- Specifieke materialen of voorzieningen waarover de school beschikt;
- Mogelijkheden van het schoolgebouw;
- Samenwerking met relevante organisaties.

4.1 Leren en ontwikkeling

Leer en ontwikkelingshulpvragen kunnen betrekking hebben op intellectuele hulpvragen, leerachterstand, ontwikkelingshulpvragen, taalhulpvragen en ontwikkelingsvoorsprong.

Huidige situatie:

De school heeft een aanpak voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van leerachterstand, ontwikkelingshulpvragen, taal-/leeshulpvragen en ontwikkelingsvoorsprong.

Deskundigheid	Er zijn specialisten in het samenwerkingsverband aanwezig op het gebied van, dyslexie, taal/lezen. Het team heeft ervaringsdeskundigheid opgebouwd t.a.v. gedrag en sociale vaardigheden. Voor overige specialismen maakt de school gebruik van de Schoolbegeleidingsdienst CN.
Aandacht en tijd	De gemiddelde groepsgrootte is 16 leerlingen. Er is één professional per groep. Kinderen die dit nodig hebben krijgen extra ondersteuning zowel binnen als buiten de groep. Er zijn middelen beschikbaar voor specialisten om hun expertise optimaal te benutten. Aandacht en tijd wordt binnen de groep gegenereerd door een goed klassenmanagement en het werken met uitgestelde aandacht.
Voorzieningen	Er is interne begeleiding aanwezig (1 dag per week). De inrichting van de lokalen is voldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen. De werkruimten zijn matig afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen. Er zijn diverse hulpmiddelen en remediërende materialen aanwezig.
Gebouw	Er is beperkte ruimte voor een time-out. De lokalen worden aangepast voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften (concentratiescherm).

Samenwerking	Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.
Ambitie	De school wil de werkwijze volgens het dyslexieprotocol verder perfectioneren, verwijzing nu via de gemeente.

4.2 Fysiek en medisch

Fysieke en medische hulpvragen kunnen betrekking hebben op hulpvragen met het gehoor, gezicht, spraak, motorische problemen en anders (epilepsie).

Deskundigheid	Het team heeft ervaring opgedaan in de begeleiding van kinderen met <ul style="list-style-type: none"> - Spraak-/taalproblemen - Autisme - Ontwikkelingsachterstand van meer dan 1 jaar.
Aandacht en tijd	Aandacht en tijd wordt binnen de groep gegenereerd door een goed klassenmanagement en het werken met uitgestelde aandacht.
Voorzieningen	Er is een protocol medisch handelen (zie veiligheidsplan).
Gebouw	Er is een ruimte waar kinderen zich terug kunnen trekken om hun bloedsuiker gehalte te meten en de medicatie af te stemmen.
Samenwerking	Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.
Ambitie	De school heeft de ambitie om kinderen met fysieke en medische hulpvragen, rekening houdend met de mogelijkheden, thuis nabij onderwijs te bieden. Wanneer een kind met een extra ondersteuningsbehoefte op dit gebied wordt aangemeld zal de school zich, binnen de grenzen van het mogelijke, inzetten om aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling te voldoen.

De school ziet mogelijkheden om kinderen met een fysieke en/of medische ondersteuningsbehoefte van een aanpak te voorzien. Er zal per geval bekeken worden in hoeverre de school tegemoet kan komen aan de ondersteuningsbehoefte van dit kind in deze specifieke situatie.

4.3 Sociaal- emotioneel en gedrag

Sociaal-emotionele hulpvragen kunnen betrekking hebben op (faal)angst, teruggetrokkenheid, zelfvertrouwen, weerbaarheid, positie in de groep en contact-name (dit zijn leerlingen die moeite hebben met het maken en houden van contact, het invoelen van emoties en dit kunnen toepassen). Gedragshulpvragen kunnen betrekking hebben op overactief, impulsief, naar binnen gericht, naar buiten gericht, bizar en storend gedrag.

Huidige situatie:

De school heeft een aanpak voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften op het gebied van sociaal-emotioneel gedrag, maar ervaart handelingsverlegenheid bij extreem gedrag.

Deskundigheid	De school heeft ervaring opgedaan in de begeleiding van kinderen met ADHD, ADD, ODD, ASS- problematiek.
---------------	---

Aandacht en tijd	De gemiddelde groepsgrootte is 16. Er is één professional per groep. Kinderen die dit nodig hebben krijgen extra ondersteuning zowel binnen als buiten de groep. Aandacht en tijd wordt binnen de groep gegenereerd door een goed klassenmanagement en het werken met uitgestelde aandacht.
Voorzieningen	Er is interne begeleiding aanwezig (1 ½ dagen per week). De inrichting van de lokalen is voldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen. De werkruimten zijn matig afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen. Er is een pestprotocol. Programma in ontwikkeling: The Leader in Me.
Gebouw	Er is beperkte ruimte voor een time-out. De lokalen worden aangepast voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften (concentratieschermen).
Samenwerking	Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.
Ambitie	De ambitie van de school is om de reeds aanwezige kennis en vaardigheden up to date te houden en uit te breiden. Het streven is dat alle leerkrachten zelfstandig hoge reële SMARTI doelen formuleren voor de lange (einde schooljaar) en voor de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen en ouders. Programma The \leader in Me. De directie heeft als streefdoel dat binnen nu en 2 jaar minimaal één teamlid zich gaat scholen als gedragspecialist of master SEN.

4.4 Werkhouding

Werkhoudingsvragen kunnen betrekking hebben op concentratie, motivatie en taakgerichtheid.

Huidige situatie:

De school heeft een aanpak voor leerlingen met specifieke behoeften op het gebied van werkhouding.

Deskundigheid	De school heeft ervaring opgedaan in de begeleiding van kinderen met ADHD, ADD ASS-problematiek.
Aandacht en tijd	De gemiddelde groepsgrootte is 16. Er is één professional per groep. Kinderen die dit nodig hebben krijgen extra ondersteuning zowel binnen als buiten de groep. Aandacht en tijd wordt binnen de groep gegenereerd door een goed klassenmanagement en het werken met uitgestelde aandacht.
Voorzieningen	Vanuit het Samenwerkingsverband is er ambulante begeleiding beschikbaar voor leerlingen met een arrangement of met een complexe hulpvraag. De school biedt de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben. Deze materialen worden

	<p>aangeschaft vanuit een ondersteuningsbudget. Er zijn diverse ondersteunende materialen. Er wordt o.a. gebruik gemaakt van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geluiddempende hoofdtelefoons - Concentratieschermen - Time-timer - Dagprogramma - Pictogrammen
Gebouw	<p>Er is beperkte ruimte voor een time-out. De lokalen worden aangepast voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften (concentratieschermen).</p>
Samenwerking	<p>Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.</p>
Ambitie	<p>De school heeft de ambitie om de aanwezige leerkrachtvaardigheden met betrekking tot de begeleiding van leerlingen met werkhoudingsvragen, te actualiseren en uit te breiden. De directie van de school wil de vaardigheden van de leerkrachten om de verwerkingsopdrachten af te stemmen op verschillen tussen leerlingen verder uitbouwen.</p>

4.5 Thuissituatie

Bij problemen in de thuissituatie kan het gaan om ondersteuning, pedagogische verwaarlozing en overbescherming.

Huidige situatie:

De school heeft een ervaring met kinderen die in een problematische thuissituatie verkeren. Indien noodzakelijk doet de school een beroep op externen waaronder het AMK.

Deskundigheid	<p>Er is enige ervaringsdeskundigheid op dit gebied.</p>
Aandacht en tijd	<p>Er zijn vaste afspraken over rapportage aan de ouders over de voortgang van de leerlingen (informatieavond, gespreksavonden. Wanneer de ouders geen belangstelling tonen voor de ontwikkeling van hun kind neemt de school contact op met de ouders.</p>
Voorzieningen	<p>Er zijn korte lijnen naar het Schoolmaatschappelijk werk. Indien nodig wendt de school zich tot het adviesloket van het AMK.</p>
Gebouw	<p>Er is ruimte voor gespreksvoering.</p>
Samenwerking	<p>Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.</p>
Ambitie	<p>De school wil adequaat kunnen reageren wanneer er problemen in de thuissituatie zijn.</p>

De school voldoet aan vrijwel alle punten van de basisondersteuning. De inspectie beoordeelde de basiskwaliteit op 08-03-2012 als voldoende.

De school heeft de laatste jaren hard gewerkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Er is een impuls gegeven aan het opbrengstgericht werken. Om de streefdoelen te halen is ingezet op de versterking van het taal- /leesaanbod en de doorgaande lijn. Daarnaast is geïnvesteerd in de kwaliteit van de leraren en is de zorgstructuur tegen het licht gehouden. De opbrengsten zijn ruim boven het landelijk gemiddelde en ook de meeste tussenopbrengsten zijn prima.

De school heeft een aanpak voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van leerachterstand, ontwikkelingshulpvragen, taal-/leeshulpvragen en ontwikkelingsvoorsprong. Zo hanteert men het meeste recente dyslexieprotocol. De school heeft geen specifieke arrangementen voor kinderen met ondersteuningsbehoeften op fysiek en/of medisch gebied. De school ziet echter wel mogelijkheden om kinderen met een fysieke en/of medische ondersteuningsbehoefte van een aanpak te voorzien. Er zal per geval bekeken worden in hoeverre de school tegemoet kan komen aan de ondersteuningsbehoefte van dit kind in deze specifieke situatie. De school heeft bewezen tegemoet te kunnen komen aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling met een forse ontwikkelingsachterstand. De school heeft een aanpak voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften op het gebied van werkhouding en/of sociaal-emotioneel gedrag, maar ervaart handelingsverlegenheid bij extreem gedrag. De school heeft ervaring met kinderen die in een problematische thuissituatie verkeren. Indien noodzakelijk doet de school een beroep op externen waaronder het AMK.

De kinderen die extra ondersteuningsbehoefte hebben worden binnen de school opgevangen. Op groeps- en bovenschools niveau wordt het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De school heeft een ondersteuningsstructuur ingericht, waarbij de leerkracht ondersteund wordt bij het doorlopen van de afgesproken procedures. De intern begeleider is hierbij de coach van de leerkracht.

De school staat open voor terugplaatsing van leerlingen vanuit het S(B)O wanneer het MDO van de S(B)O school aangeeft dat de leerling daar aan toe is. De school wil van te voren wel onderzoeken of zij op dat moment in die situatie aan de hulpvraag van deze specifieke leerling kunnen voldoen. De school wil zich het recht voorbehouden om een leerling te weigeren wanneer bijvoorbeeld een groep erg vol is en er al een groot aantal kinderen met extra ondersteuningsbehoefte in deze klas zitten.

Het team van de school gaat over tot verwijzing naar het Speciaal (Basis) Onderwijs wanneer het welbevinden van de leerling of andere leerlingen in gevaar komt of wanneer er sprake is van een combinatie van ontwikkelingsachterstanden en extreme gedragsproblematiek. De ambitie van de school is om binnen de grenzen van het mogelijke, thuisnabij onderwijs te bieden aan kinderen uit de omgeving van de school.

De school kent individuele leerlingenbesprekingen en groepsbesprekingen. Daarnaast worden leerlingen besproken in een zorgoverleg waarbij externen en ouders aanwezig zijn. De school is tevreden over deze aanpak vanwege de bijdrage die dit levert aan de realisatie van passend onderwijs aan de hand van handelingsgericht en planmatig handelen.

Tegelijkertijd blijft de school in ontwikkeling. De volgende ontwikkelpunten voor de school kunnen uit het voorgaande worden geformuleerd, ten aanzien van: deskundigheid, aandacht en tijd, voorzieningen, gebouw en samenwerking.

Deskundigheid:

- Deskundigheidvergroting en uitbreiding van de leerkrachtvaardigheden op het gebied van:
- Dyslexieprotocol;
- Protocol dyscalculie;
- Het evalueren en analyseren van de geboden ondersteuning;
- Samenwerking met leerlingen en ouders;
- Implementatie en borging van het meeste recente dyslexieprotocol;
- Borging van het werken met uitgestelde aandacht;
- Borging van het werken met het directe instructie model.

Aandacht en tijd:

- Realiseren van extra inzet van handen naast de leerkracht door onder andere de inzet van een extra leerkracht op basis van ene arrangement of lgf.
- Beschikbaarheid van speciale onderwijszorg door IB, SMW, ambulante begeleiders.

Voorzieningen:

- Uitbreiden en onderhouden van de beschikbare specifieke onderwijsmaterialen die tegemoet komen aan specifieke didactische kenmerken en speciale pedagogische/psychologische kenmerken;
- Beschikbaar krijgen van meer gespecialiseerde leerkrachten binnen het team.
- De werkruimten moeten goed worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen.
- Realisatie van een regionaal vangnet waarop leerkrachten kunnen terugvallen wanneer zij vastlopen bij de begeleiding van een leerling en acute ondersteuning nodig hebben.

Gebouw:

- Het gebouw en de inrichting moeten onderhouden worden.
- In de toekomst kan worden nagedacht over de benutting van het lege lokaal.

Samenwerking:

- De school blijft de ouders structureel bij de bespreking van hun kind in het zorgoverleg betrekken;
- Continuering van de samenwerking en afstemming met ouders. Professionals en andere betrokkenen.
- De school wil proberen de samenwerking met externe partners verder uit te breiden in verband met de realisatie van passend onderwijs.